

med en Erstatning er i Stand til at gøre godt, hvad man gør galt ved at dømme en utilregnelig som tilregnelig, men naar man nu vilde den Vej, naar man nu vilde, at begge Dele skulde kunne gøres — kun een af Tingene kan dog være det rette —, saa kunde man dog forvente, at der i et saadant Forslag i hvert Tilfælde var optaget en Bestemmelse om Erstatning for den, der var uskyldig dømt.

Og hvorledes er saa dette Lovforslag affattet? Ja, jeg er jo ikke Jurist, og jeg skal saamænd ikke komme ind paa en Kritik af Juraen i Forslaget, men en Lov skulde dog ogsaa gerne kunne læses af almindelige Borgere med nogenlunde Uddannelse, og her vil jeg sige, at noget af det, som jeg bebrejder denne Lov, er, at den ligesom gaar paa Hosesokker, den er ligesom ikke rigtig ærlig, den siger ikke rigtig, hvad den vil. Dette Stykke, Nr. 2 her i § 1, kan jo misforstaas. Nogle siger, de ved ikke, hvordan det vil blive forstaaet. Den ærede Ordfører sagde: Naar man skal lægge en Mening ind i dette Stykke! Han ved ikke en Gang, om der overhovedet er en Mening i dette Stykke. Om det samme eller om noget andet udtalte den ærede Ordfører: Man maa haabe, at Domstolene kan finde ud af det! Hvis der overhovedet er en Mening i dette, eller: Man maa haabe, at Domstolene kan finde ud af det! Maa jeg tillade mig at spørge ærede Medlemmer: Kan vi være bekendt at levere saadant noget forbandet Jask herfra i Sager, hvor det drejer sig om Menneskenes højeste borgerlige og menneskelige Goder? Maa jeg tillade mig at spørge ærede Medlemmer: Hvad skulde det kunne gøre, hvad skulde der kunne ske, om dette Lovforslag ventede til næste Aar? Det er jo ikke saaledes, at jeg et eneste Øjeblik skulde være imod, at man skred ind overfor den Slags Mennesker paa den Maade, man fandt hensigtsmæssig og virkningsfuld, men det, som oprører i mig alt, hvad der er af Retsfølelse, det, som gør, at jeg umulig vil kunne andet — om jeg skal være ene i denne Sal om det — end at stemme mod dette Forslag, det er det, at det griber tilbage, at det tager fat paa Folk, som een Gang er dømt, som har sonet det, de havde forbrudt, tager fat paa dem paa et nyt Grundlag, som ikke eksisterede den Gang, og siger: men du skal miste din Frihed alligevel. Saa siger man: dette er ikke Straf, og alt dette andet juridiske Styverfænger, som jeg ikke skal opholde mig ved; jeg behøver jo ikke her at sige noget om, hvad det er at blive spærret inde og berøvet sin Frihed. Jeg vil minde

om, hvorledes det ærede Medlem Hr Rytter sagde, at han maatte haabe! Der knytter sig mange Haab til dette Lovforslag, men kun en aldeles forbavsende minimal Vished eller Sikkerhed. Haabet er jo lysegrønt, men det er jo ogsaa det eneste, man kan sige om det; hvorvidt det gaar i Opfyldelse, ved man ikke; men det ærede Medlem Hr. Rytter haabede, at Dommerne vilde gaa fornuftigt til Værks. Ja, det var altsaa Betingelsen for, at man kunde vedtage denne Lov. Nu sætter jeg, at Dommerne i en eller anden Sag ikke gik fornuftigt til Værks; nu beder jeg ærede Medlemmer erindre, hvad Sagen drejer sig om — de højeste borgerlige og menneskelige Rettigheder; nu sætter jeg, at man vedtog dette Lovforslag, og saa sætter jeg, at det Tilfælde, der her har været fremme, en Gang atter kommer frem, og jeg sætter, at den Mand blev dømt for dette Tilfælde; saa vil jeg sige for mit Vedkommende — hver maa svare for sig —, at havde jeg givet min Stemme til dette Lovforslag, saa vilde jeg føle mig medansvarlig.

Jeg havde helst ledsaget min Protest med et Ændringsforslag; og naar jeg ikke har gjort det, er det, fordi et saadant Ændringsforslag skulde gerne fremkomme underskrevet af Folk af alle Partier; der er intet her, der har med Partier at gøre, der er intet her heller, der har at gøre med forskellig religiøs Opfattelse, med forskellig moralsk Opfattelse; det eneste, dette har at gøre med, det Spørgsmaal, jeg sætter frem, det er Retsbevidstheden. Kan der rokkes ved en Grundpille i Landets Retsbevidsthed, eller kan der ikke? Men jeg saa dette Forslag først i Dag her, og i al den Hurlumhej med alle disse Ekspeditioner — for Forhandlinger kan vi jo ikke kalde det — har det ikke været muligt, hvad jeg ellers vilde anse for godt at være muligt, at samle Medlemmer af alle Partier om et saadant Ændringsforslag. Det eneste, jeg kan gøre derefter, er at opfordre ærede Medlemmer til her at se bort fra Parti eller alt andet, hvad der kan binde dem, og klart stille sig selv paa Retsstandpunktet, vel vidende, at bliver dette Lovforslag vedtaget, og sker der derigennem Uret, og den blodige Uret, som der alene kan være Tale om, saa er enhver, der har stemt for dette Lovforslag, medansvarlig.

Mathilde Hauschultz: De Principper, der er nedlagt i det Lovforslag, som er oversendt fra Landstinget, er i Hovedtrækkene de samme Principper, for hvilke jeg har gjort mig til Talsmand som Medlem